

pitā Paṭhavi, idāni mama imasmim aparājitaṭṭhānke²⁰ sakalalokavijayāya²¹ nisin-
nassa Mārasenāya yuddhe vattamāne kim ayaṃ²² Paṭhavi tuṇḥibhūtā, so hi attano
parisāya²³ kūṭasakkhiṃ²⁴ kārapesi, ayaṃ Paṭhavi taṃ vacanaṃ mama sāvamānā²⁵
acetanā sāpekkhasakkhī hotū²⁶ » ti. Rattavalāhakagabbhantarato²⁷ nikkhantaka-
nakavijjullatā²⁸ viya cīvaragabbhantarato²⁹ pavāḷarattanakhavirājitaṃ³⁰ hatthika-
rasadisam cakkalakkhaṇapaṭimaṇḍitaṃ dakkhiṇahatthaṃ abhiniharitvā³¹ Paṭha-
vibhimukhaṃ katvā āha : « Bho Avanitala ! mayhaṃ samatimsa pāramiyo pūrentassa
Vessantarattabhāve³² ṭhatvā³³ puttadārapariccāgaṃ katvā sattaṣaṭṭakamahādānaṃ³⁴
datvā samaṇā vā brāhmaṇā vā sakkhikatā n'atthi. Bho Avanitala ! idāni kasmā
na sakkhī » ti. Tadā vasundharā³⁵ vanitā Bodhisattassa sambhārānubhāvena³⁶ attānaṃ
sandhāretuṃ³⁷ asakkonti Paṭhavitāto uṭṭhahitvā³⁸ itthīsāmaññatāya Bodhisattassa
pūrato³⁹ ṭhatvā : « Tāta⁴⁰ Mahāpurisa ! ahaṃ tava sambhāraṃ jānāmi, tava dakkhiṇoda-
kena mama kesā alliyanti⁴¹, idāni parivattayissāmi⁴² » ti vadanta viya⁴³ tāvad eva
attano kese parivattitvā⁴⁴ visajjesi⁴⁵. Tassā kesato udakaṃ⁴⁵ patitaṃ⁴⁵ yathā Gaṅgo-
dakasotaṃ⁴⁶ pavattati. Yathāha⁴⁷ :

Pasāretvā Mahāvīro cakkalakkhaṇarañjitaṃ⁴⁸
Erāvaṇasadisasonḍaṃ⁴⁹ pavāḷaṅkurasādisaṃ
Vasundharāvanitaṃ taṃ dasseti Sākyapuṅgavo.
Sandhāretuṃ⁵⁰ asakkonti itthīsāmaññatā viya
Uṭṭhahitvā Mahī⁵¹ tāva sammukhā Sākyapuṅgavaṃ⁵²
Pavattesi attano kese Gaṅgāsotaṃ pavattayī ti.

Atha te Mārasenā patiṭṭhātum asakkontā palāyimsu. Girimekhalapādā pana pakkha-
litvā⁵³ yāva sāgarantaṃ pavisanti⁵⁴. Chattadhajacāmārādīni⁵⁵ obhaggavibhaggapā-
tāni⁵⁶ ahesuṃ. Taṃ⁵⁷ acchariyaṃ⁵⁸ disvā Māro savimhayabahulo yathāha :

Pāramitānubhāvena Mārasenā parājitā
Nikkhantudakadhārāhi⁵⁹ sakkhikesehi⁶⁰ tāvad e
Disodisaṃ palāyanti vidhamsetvā⁶¹ asesato ti.

« Alors Māra dit (en montrant son armée) : « Voici mon témoin, Siddhattha ;

— 20. B apara°. — 21. B °loke°. — 22. B kim
mayam. — 23. B so attaparisāya. — 24. B kuṭa°.
— 25. B vasamānā, P savamānā. — 26. B hoti. —
27. B balāhakagabantarato. — 28. B vijulatāya. —
29. P omet °ga°. — 30. P pabā°, B pamabārata°. — 31.
B niharitva. — 32. B Vessantarabhāvena. — 33. B
ṭhapetvā. — 34. P sattaṣaṭṭaka°. — 35. B sundharā,
pb. pour sundarā ou sundarī. La version cambod-
gienne traduit : la Terre apparut sous la forme
d'une belle jeune fille. — 36. B Bodhisattasamb-
bhārā°. — 37. B P °ṇḍh°. — 38. B omet °tvā. — 39.

B pu°. — 40. B omet. — 41. B asiyanti. — 42. P°
vaṭṭa°. — 43. B vatvā vadantā, P vadanti viya. — 44. P°
vaṭṭi°. — 45. B omet. — 46. B Gaṅgodakaṃ sotaṃ.
— 47. B omet les stances. — 48. P °rañjitaṃ. — 49.
P Erāvaṇṇa°. — 50. P °ṇḍh°. — 51. P Mahu. — 52. P
°puṅgavo. — 53. P makkha°. — 54. B °vissati, P
°visanti. — 55. B Chattam. — 56. B obhaggavibhag-
gājā (ou phā)to, P obhaggabhaggāni jātāni. — 57. B
omet. — 58. B acchi°. — 59. B nikkhantadakaṃ. —
60. B sakkhī kesehi tāvad eva. — 61. P vidhamsetvā.